

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1995

Vyhlásené: 31.03.1995

Časová verzia predpisu účinná od: 31.03.1995

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

60

OZNÁMENIE

Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky

Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky oznamuje, že 22. marca 1989 bol v Bazileji podpísaný Bazilejský dohovor o riadení pohybov nebezpečných odpadov cez hranice štátov a ich zneškodňovaní. Listina o pristúpení Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky k dohovoru bola uložená u generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov 24. júla 1991. Dohovor nadobudol platnosť pre Českú a Slovenskú Federatívnu Republiku 5. mája 1992 na základe článku 25 ods. 1. Notifikácia sukcesie Slovenskej republiky do dohovoru sa uskutočnila 28. mája 1993 s platnosťou od 1. januára 1993.

BAZILEJSKÝ DOHOVOR o riadení pohybov nebezpečných odpadov cez hranice štátov a ich zneškodňovaní

Preambula Zmluvné strany tohto dohovoru, uvedomujúc si nebezpečenstvo poškodzovania ľudského zdravia a životného prostredia spôsobeného nebezpečnými odpadmi a inými odpadmi a ich pohybom cez hranice štátov, pamätajúc na vzrastajúce ohrozenie ľudského zdravia a životného prostredia vyvolaného rastom produkcie a zložitou problematikou nebezpečných odpadov a iných odpadov a ich pohybom cez hranice štátov, majú tiež na pamäti, že najúčinnjší spôsob ochrany ľudského zdravia a životného prostredia pred nebezpečenstvom vyvolaným týmito odpadmi je obmedzenie ich vzniku na čo najmenšiu mieru z hľadiska ich množstva a/alebo nebezpečnosti, sú presvedčení, že štáty by mali prijať nevyhnutné opatrenia, ktoré zabezpečia, aby nakladanie s nebezpečnými odpadmi a inými odpadmi vrátane ich pohybu cez hranice štátov a ich zneškodňovanie bolo v súlade s ochranou ľudského zdravia a životného prostredia, nech už je miesto ich zneškodňovania kdekoľvek, uvedomujúc si, že štáty by mali zabezpečiť, aby si pôvodca odpadu plnil povinnosti spojené s prepravou a zneškodňovaním nebezpečných odpadov a iných odpadov v súlade s ochranou životného prostredia, nech už je miesto ich zneškodňovania kdekoľvek, plne uznávajú, že každý štát má zvrchované právo zakázať vstup nebezpečných odpadov alebo iných odpadov zahraničného pôvodu na svoje územie alebo ich tam zneškodňovať, uznávajú aj rastúce úsilie o dosiahnutie zákazu pohybu nebezpečných odpadov cez hranice štátov a ich zneškodňovanie v iných štátoch, najmä v rozvojových krajinách, sú presvedčení, že nebezpečné odpady a iné odpady by sa mali zneškodňovať v štáte, v ktorom vznikli, ak je to v súlade s účinným nakladaním s nimi a prijateľné z hľadiska životného prostredia, uvedomujúc si tiež, že pohyb týchto odpadov cez hranice zo štátu ich pôvodu do iného štátu možno povoliť iba v prípade, ak sa vykoná za podmienok, ktoré neohrozia ľudské zdravie alebo životné prostredie a ktoré sú v súlade s ustanoveniami tohto dohovoru, s úmyslom, aby zvýšená kontrola pohybu nebezpečných odpadov a iných odpadov cez hranice štátov pôsobila ako podnet na také nakladanie s odpadmi, ktoré bude prijateľné z hľadiska životného prostredia, a na obmedzenie rozsahu tohto pohybu cez hranice štátov, sú presvedčení, že štáty by mali prijať opatrenia na náležitú výmenu informácií o pohybe nebezpečných odpadov a iných odpadov cez hranice týchto štátov a o jeho riadení, berúc na vedomie, že mnoho medzinárodných a regionálnych dohovorov sa týka ochrany a zachovania životného prostredia so zameraním na prepravu nebezpečného tovaru, berúc do úvahy Deklaráciu Konferencie Spojených národov o životnom prostredí človeka (Štokholm 1972), Káhirske smernice a zásady na nakladanie s nebezpečnými odpadmi spôsobom prijateľným z hľadiska životného prostredia prijaté Riadiacou radou Spojených národov pre program životného prostredia (UNEP) rozhodnutím č. 14/30 zo 17. júna 1987, odporúčania Výboru odborníkov Spojených národov pre prepravu nebezpečného tovaru (formulované v roku 1957 a aktualizované vždy po dvoch rokoch), príslušné odporúčania, vyhlásenia, listiny a predpisy prijaté v rámci Spojených národov a práce a štúdie, ktoré vypracovali iné medzinárodné a regionálne organizácie, majú na pamäti idey, princípy, ciele a funkciu Svetovej charty prírody prijatej valným zhromaždením Organizácie Spojených národov na jeho 37. zasadnutí (1982) ako morálne pravidlo ochrany životného prostredia človeka a zachovania prírodných zdrojov, potvrdzujúc, že štáty sú zodpovedné za plnenie svojich medzinárodných záväzkov týkajúcich sa ochrany ľudského zdravia a ochrany a zachovania životného prostredia, a to v súlade s medzinárodným právom, uznávajú, že v prípade závažného porušenia ustanovení tohto dohovoru alebo každého iného k nemu prijatého protokolu sa použijú príslušné ustanovenia medzinárodného práva, uvedomujúc si potrebu pokračovať vo vývoji a zavádzaní máloodpadových technológií vyhovujúcich požiadavkám ochrany životného prostredia, potrebu možnosti recyklácie, rozvoja a zavádzania spoľahlivých systémov manipulácie zabezpečovacích a riadiacich systémov s cieľom obmedziť na čo najmenšiu mieru vznik nebezpečných odpadov a iných odpadov, uvedomujúc si tiež, že pri rastúcom medzinárodnom záujme je potrebné sprísniť riadenie pohybu nebezpečných odpadov a iných odpadov cez hranice štátov a obmedziť takýto pohyb na čo najmenšiu mieru, znepokojené problémom nezákonnej prepravy nebezpečných odpadov a iných odpadov cez hranice štátov, berúc do úvahy obmedzené možnosti rozvojových krajín nakladať s nebezpečnými odpadmi a inými odpadmi, uznávajú potrebu podporovať prenos technológií spoľahlivého hospodárenia s nebezpečnými odpadmi a inými odpadmi miestneho pôvodu najmä do rozvojových krajín v súlade s ideami Káhirských smerníc a rozhodnutí č. 14/16 Riadiacej rady UNEP o podpore prenosu technológií na ochranu životného prostredia, uznávajú tiež, že nebezpečné odpady a iné odpady by sa mali prepravovať v súlade s príslušnými medzinárodnými dohovormi a odporúčaniami, sú tiež presvedčení, že pohyb nebezpečných odpadov a iných

odpadov cez hranice štátov by sa mal povoliť iba vtedy, ak je preprava a konečné zneškodnenie týchto odpadov prijateľné z hľadiska životného prostredia, odhodlané prísnu kontrolou chrániť ľudské zdravie a životné prostredie pred škodlivými účinkami, ktoré môžu spôsobovať nebezpečné odpady a iné odpady a hospodárenie s nimi, dohodli sa takto:

Článok 1

Rozsah pôsobnosti dohovoru

1. Na účely tohto dohovoru sú „nebezpečnými odpadmi“ tieto odpady, ktoré sú predmetom pohybu cez hranice štátov:
 - a) odpady patriace do niektorej skupiny uvedenej v prílohe č. I tohto dohovoru, ak majú niektoré z charakteristík uvedených v prílohe č. III tohto dohovoru,
 - b) odpady, ktoré nie sú zahrnuté pod písmenom a) tohto odseku, ale národné zákonodarstvo zmluvnej strany vývozu, dovozu alebo tranzitu ich definuje alebo považuje za nebezpečné odpady.
2. Na účely tohto dohovoru sú „inými odpadmi“ tie odpady, ktoré patria do niektorej skupiny uvedenej v prílohe č. II tohto dohovoru.
3. Odpady, ktoré pre svoju rádioaktivitu podliehajú iným medzinárodným riadiacim systémom vrátane medzinárodných listín týkajúcich sa osobitne rádioaktívnych materiálov, sú z pôsobnosti tohto dohovoru vyňaté.
4. Odpady, ktoré pochádzajú z bežnej prevádzky lodí, ktorých vypúšťanie upravuje iná medzinárodná listina, sú vylúčené z pôsobnosti tohto dohovoru.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto dohovoru

1. „odpady“ sú látky alebo predmety, ktoré sa zneškodňujú alebo ktorých zneškodňovanie sa vyžaduje alebo sa bude vyžadovať na základe národných zákonov;
2. „nakladanie“ je zber, preprava a zneškodnenie nebezpečných odpadov alebo iných odpadov vrátane následnej starostlivosti o miesto zneškodnenia;
3. „pohyb cez hranice štátov“ je každý pohyb nebezpečných odpadov alebo iných odpadov z územia pod národnou jurisdikciou jedného štátu na územie pod národnou jurisdikciou iného štátu alebo na územie, prípadne cez územie, ktoré nie je pod národnou jurisdikciou žiadneho štátu, a to s podmienkou, že sa na tomto pohybe zúčastňujú aspoň dva štáty;
4. „zneškodňovanie“ je každá činnosť podľa postupu uvedeného v prílohe č. IV tohto dohovoru;
5. „schválené miesto alebo zariadenie“ je miesto alebo zariadenie na zneškodňovanie nebezpečných odpadov alebo iných odpadov, ktoré príslušný úrad štátu, v ktorom sa toto miesto alebo zariadenie nachádza, na zneškodnenie oprávnil alebo ktorému povolil pôsobiť s týmto cieľom;
6. „kompetentný úrad“ je jeden orgán štátnej správy určený zmluvnou stranou ako zodpovedný úrad v tej zemepisnej oblasti, ktorú zmluvná strana považuje za vhodnú na príjem žiadosti o povolenie pohybu nebezpečných odpadov a iných odpadov cez hranice štátov, ako aj na príjem všetkých s tým spojených informácií a na odpovede na takéto žiadosti, ako to predpokladá článok 6 tohto dohovoru;
7. „ohniskový bod“ je právnická osoba zmluvnej strany uvedená v článku 5 tohto dohovoru zodpovedná za príjem a predkladanie informácií, ako to predpokladajú články 13 a 16 tohto dohovoru;
8. „nakladanie s nebezpečnými odpadmi a inými odpadmi spôsobom prijateľným z hľadiska životného prostredia“ je prijatie všetkých reálnych krokov na zabezpečenie takého stavu, aby

sa s nebezpečnými odpadmi a s inými odpadmi nakladalo spôsobom chrániacim ľudské zdravie a životné prostredie pred škodlivými účinkami, ktoré by mohli tieto odpady spôsobiť;

9. „územie pod národnou jurisdikciou štátu“ je pevnina, námorná oblasť alebo vzdušný priestor, v ktorých štát vykonáva správnu a riadiacu pôsobnosť v súlade s medzinárodným právom a so zreteľom na ochranu ľudského zdravia a životného prostredia;
10. „štát vývozu“ je zmluvná strana, z ktorej sa plánuje uskutočniť alebo sa už uskutočňuje pohyb nebezpečných odpadov alebo iných odpadov cez hranice štátov;
11. „štát dovozu“ je zmluvná strana, do ktorej sa plánuje uskutočniť alebo sa už uskutočňuje pohyb nebezpečných odpadov a iných odpadov cez jej hranice s cieľom zneškodniť alebo skladovať ich pred zneškodnením na území, na ktoré sa nevzťahuje národná jurisdikcia žiadneho štátu;
12. „štát tranzitu“ je iný štát ako štát vývozu alebo dovozu, cez ktorý sa plánuje alebo uskutočňuje pohyb nebezpečných odpadov alebo iných odpadov;
13. „dotknuté štáty“ sú zmluvné strany, ktoré sú štátmi vývozu alebo dovozu alebo štátmi tranzitu, či už sú, alebo nie sú zmluvnými stranami;
14. „osoba“ je právnická osoba alebo fyzická osoba;
15. „vývozca“ je osoba podliehajúca jurisdikcii štátu vývozu, ktorá zabezpečuje vývoz nebezpečných odpadov alebo iných odpadov;
16. „dovozca“ je osoba podliehajúca jurisdikcii štátu dovozu, ktorá zabezpečuje dovoz nebezpečných odpadov alebo iných odpadov;
17. „dopravca“ je osoba uskutočňujúca prepravu nebezpečných odpadov alebo iných odpadov;
18. „pôvodca“ je osoba, ktorej činnosťou vznikajú nebezpečné alebo iné odpady, alebo, ak táto osoba nie je známa, osoba, ktorá vlastní tieto odpady a/alebo ktorá tieto odpady spravuje;
19. „zneškodňovateľ“ je osoba, ku ktorej sa dopravujú nebezpečné odpady alebo iné odpady a ktorá ich zneškodňuje;
20. „politická a/alebo ekonomická integračná organizácia“ je taká organizácia zriadená zvrchovanými štátmi, na ktorú jej členské štáty preniesli pôsobnosť vo veciach upravených týmto dohovorom a ktorá bola riadne splnomocnená v súlade s jej vnútorným poriadkom podpisovať, ratifikovať, prijímať, formálne potvrdzovať alebo pristupovať k dohovoru;
21. „nezákonná preprava“ je pohyb nebezpečných odpadov alebo iných odpadov cez hranice štátov tak, ako sa uvádza v článku 9 tohto dohovoru.

Článok 3

Národné vymedzenie pojmu nebezpečné odpady

1. Každá zmluvná strana je povinná počas šiestich mesiacov odo dňa, keď pristúpila k tomuto dohovoru, informovať sekretariát dohovoru o odpadoch, ktoré sú iné, ako uvádzajú prílohy č. I a II tohto dohovoru, ktoré sa považujú za nebezpečné alebo definujú ako nebezpečné podľa národného zákonodarstva, a o všetkých požiadavkách týkajúcich sa postupov použiteľných na pohyb týchto odpadov cez hranice štátov.
2. Každá strana musí následne informovať sekretariát o všetkých dôležitých zmenách v informáciách, ktoré poskytl podľa odseku 1 tohto článku.
3. Sekretariát je povinný okamžite odoslať všetkým stranám informácie, ktoré dostal podľa odsekov 1 a 2 tohto článku.
4. Strany sú zodpovedné za to, že informácie, ktoré im zaslal sekretariát podľa odseku 3 tohto článku, sprístupnia svojim vývozcom.

Článok 4

Všeobecné povinnosti

1.
 - a) Zmluvné strany pri výkone svojho práva zakázať dovoz nebezpečných odpadov alebo iných odpadov s cieľom zneškodniť ich sú povinné podľa článku 13 tohto dohovoru informovať ostatné zmluvné strany o svojom rozhodnutí.
 - b) Strany, ak boli informované podľa písmena a) tohto odseku, zakážu alebo nepovolía vývoz nebezpečných odpadov alebo iných odpadov na územie zmluvných strán, ktoré zakázali dovoz týchto odpadov.
 - c) Strany zakážu alebo nepovolía vývoz nebezpečných odpadov alebo iných odpadov, ak štát dovozu nedá písomný súhlas na daný dovoz, a to aj v prípade, ak štát dovozu dovoz takýchto odpadov nezakázal.
2. Každá zmluvná strana vykoná vhodné opatrenia, aby
 - a) zabezpečila obmedzenie vzniku nebezpečných odpadov a iných odpadov na čo najnižšiu mieru, berúc do úvahy sociálne, technologické a ekonomické hľadiská,
 - b) zabezpečila dostupnosť vhodných zneškodňovacích zariadení na nakladanie s nebezpečnými odpadmi a inými odpadmi spôsobom prijateľným z hľadiska životného prostredia; tieto zariadenia treba umiestniť, ak je to možné, na jej území bez ohľadu na miesto zneškodnenia odpadov,
 - c) zabezpečila, aby osoby, ktoré sa zaoberajú nakladaním s nebezpečnými odpadmi alebo s inými odpadmi na jej území, podnikli nevyhnutné kroky na zabránenie znečistenia spôsobeného nebezpečnými odpadmi a inými odpadmi, ktoré pri takomto nakladaní vzniká, a ak by došlo k znečisteniu, aby jeho následky na ľudské zdravie a životné prostredie znížili na čo najnižšiu mieru,
 - d) zabezpečila obmedzenie pohybu nebezpečných odpadov a iných odpadov cez hranice štátov na najnižšiu mieru zodpovedajúcu nakladaniu s takýmito odpadmi spôsobom prijateľným z hľadiska životného prostredia a jeho uskutočňovanie spôsobom chrániacim ľudské zdravie a životné prostredie pred škodlivými účinkami, ktoré môžu byť dôsledkom tohto pohybu,
 - e) nedovolila vývoz nebezpečných odpadov a iných odpadov do štátu alebo skupiny štátov patriacich k ekonomickej alebo politickej integračnej organizácii, ktoré sú zmluvnými stranami dohovoru, najmä do rozvojových krajín, ktorých právne predpisy zakázali všetky dovozy, alebo ak má dôvod domnievať sa, že sa s príslušnými odpadmi nebude nakladať spôsobom prijateľným z hľadiska životného prostredia a v súlade so zásadami dohodnutými medzi zmluvnými stranami na ich prvej schôdzi,
 - f) požadovala, aby sa informácie o navrhovanom pohybe nebezpečných odpadov a iných odpadov cez hranice štátov poskytli dotknutým štátom v súlade s prílohou č. V A tohto dohovoru a objasňovali účinky navrhnutého pohybu na ľudské zdravie a životné prostredie,
 - g) zabránila dovozu nebezpečných odpadov a iných odpadov, ak má dôvod domnievať sa, že sa s týmito odpadmi nebude nakladať spôsobom prijateľným z hľadiska životného prostredia,
 - h) sa podieľala na činnosti iných zmluvných strán a dotknutých organizácií buď priamo, alebo prostredníctvom sekretariátu vrátane rozosielania informácií o pohybe nebezpečných odpadov a iných odpadov cez hranice štátov s cieľom zlepšiť nakladanie s nimi spôsobom prijateľným z hľadiska životného prostredia a dosiahnuť ochranu pred nezákonnou prepravou.
3. Zmluvné strany považujú nezákonnú prepravu nebezpečných odpadov alebo iných odpadov za trestný čin.
4. Každá zmluvná strana prijme vhodné zákonné, administratívne či iné opatrenia na uplatňovanie a vykonávanie ustanovení tohto dohovoru vrátane opatrení na zabránenie a potrestanie konania, ktoré je v rozpore s týmto dohovorem.
5. Zmluvná strana nedovolí, aby sa nebezpečné odpady a iné odpady vyvážali na územie nezmluvnej strany alebo dovážali z územia nezmluvnej strany.